

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра аудиту, обліку та оподаткування

кафедра
аудиту, обліку та
оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Методологія та організація наукових досліджень і проектної діяльності
Викладач (-і) 	Шалімова Наталія Станіславівна доктор економічних наук, професор декан економічного факультету
Контактний тел.	+38(050) 908-66-28
E-mail:	nataliia.shalimova@gmail.com
Викладач (-і) 	Жовновач Руслана Іванівна доктор економічних наук, професор завідувач кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики
Контактний тел.	+38(050) 972-78-73
E-mail:	ruslanaz1977@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Обов'язкова дисципліна, змістових модулів – 3. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 3. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2023-2024 н.р.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеного в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.

Пререквізити	Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна вивчається після вивчення таких дисциплін: «Філософія науки», «Англійська мова за профілем наукової спеціальності», «Педагогіка вищої школи», «Інформаційні технології в науковій діяльності», «Концепції і парадигми розвитку теорії і методології бухгалтерського обліку», а також базується на компетенціях, набутих під час здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти та визначених стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування».
---------------------	---

1. Мета і завдання дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень і проектної діяльності» полягає у формуванні у здобувачів системи знань, необхідних для оволодіння теоретико-методологічними засадами та інструментарієм планування і виконання наукових досліджень та проектної діяльності, в т.ч. в сфері освіти, формулювання та вирішення проблем дослідницького характеру.

Завданнями дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень і проектної діяльності» є:

- формування у здобувачів системного наукового світогляду, здатності до абстрактного мислення, пошуку інформації, планування та виконання оригінальних досліджень, продукування наукових результатів, які створюють нові знання, виявлення, формулювання та вирішення проблем дослідницького характеру;

- формування компетентностей, важливих для здійснення апробацій та оприлюднення результатів наукових досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях, презентації та обговорення результатів дослідження та наукових і прикладних проблем;

- практична підготовка здобувачів з питань розробки та реалізації наукових та/або інноваційних проектів, грантових досліджень, які дозволяють вирішувати значущі наукові та прикладні проблеми соціально-економічного розвитку, як індивідуально, так і в складі проектної команди закладу вищої освіти або наукової установи.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку та оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні компетентності

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК05. Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню у науковій та практичній сферах.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, проявляючи лідерські якості під час їх реалізації.

СК09. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК10. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати комплексні завдання функціонування систем вищої, професійної, післядипломної освіти та освіти впродовж життя в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.

Програмні результати навчання

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми обліку, аналізу, аудиту, оподаткування державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН05. Формулювати та перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

РН06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи

сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН07. Застосовувати сучасні способи пошуку, оброблення й аналізу інформації, зокрема, статистичні і економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних, інформаційні системи у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту і оподаткування.

РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

РН11. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми обліку та оподаткування з урахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

РН14. Глибоко розуміти та вільно орієнтуватися у вітчизняних, європейських та міжнародних тенденціях підготовки фахівців різних освітніх рівнів (рамок кваліфікації), організації професійної післядипломної освіти та освіти впродовж життя в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Під час організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до:

- Положення про організацію освітнього процесу (http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/The_provisions_of_company_profile.pdf);

- Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ (<http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=72>).

4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.				
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
1	Тема 1. Методологічні аспекти наукових досліджень Науковий метод і методологія. Характеристики наукового методу. Методика наукового дослідження. Наукова методологія. Загальна методологія науки. Часткова методологія науки.	2	1	5

	Економічна методологія. Принципи загальної методології. Суб'єкт, об'єкт і предмет наукового дослідження. Парадигми соціально-економічних досліджень. Позитивізм і постпозитивізм. Онтологія і епістемологія. Чотири парадигми досліджень у соціальних науках. Моделі історичного розвитку науки. Міждисциплінарний та синергетичний підходи в наукових дослідженнях.			
2.	<p>Тема 2. Наукові теорії та теорії соціально-економічних наук</p> <p>Теорія як форма розвитку наукових знань. Науковий факт, наукова ідея, гіпотеза, поняття, категорія, концепція, закон. Функції наукової теорії (пояснювальна, передбачувальна, синтезуюча, методологічна, практична). Побудова блоків теорій. Концепт, конструкт. Теоретичний та емпіричний рівні дослідження. Номологічна мережа конструкту «інтелект». Теоретичне положення. Гіпотеза. Припущення. Підходи до створення теорій. Ознаки хорошої теорії. Теорії та моделі. Процес побудови моделі. Приклади теорій соціально-економічних наук (теорія агентських відносин, теорії дифузії інновацій, теорія запланованої поведінки, модель ймовірності розробки).</p>	2	1	5
3.	<p>Тема 3. Сутність процесу наукового дослідження та його організація</p> <p>Наукове дослідження: сутність і класифікації. Характеристики наукового дослідження. Класифікація наукових досліджень. Фундаментальні та прикладні дослідження. Пошукові, описові та пояснювальні дослідження. Етапи наукового дослідження. Процес дослідження на основі парадигму функціоналізму: пошукове дослідження, дизайн дослідження, проведене дослідження. Дослідницька пропозиція. Помилки в дослідженнях. Дизайн дослідження або комплексний план для збору даних в емпіричному дослідженні. Методи збору даних: позитивістські та інтерпретативні. Види валідності в наукових дослідженнях. Методи контролю забезпечення внутрішньої валідності (маніпулювання, усунення, включення, статистичний контроль, рандомізація).</p>	2	1	5
4.	<p>Тема 4. Вибіркові та анкетні дослідження</p> <p>Процес формування вибірок. Генеральна сукупність. Межі вибірок. Вибірка. Випадкове формування вибірок (просте, систематичне, стратифіковане, кластерне, попарне, багатоетапне). Невипадкове (невірогідного) формування вибірок (за зручністю, за квотою, експертне, за способом сніжної лавини). Статистика формування вибірок. Параметр генеральної сукупності, статистичний показник вибірки, похибка формування вибірки. Анкетне дослідження. Метод опитування. Індивідуальний рівень анкетних досліджень. Дослідження, що проводяться в групах. Конструювання анкети. Формати відповідей. Зміст і форма питань. Послідовність питань. Інтерв'ювання (особисте, фокус-група). Суб'єкти інтерв'ювання проведення інтерв'ю. Похибки опитування (неповернення анкет, формування вибірки, соціальної бажаності відповідей, мнемонічна похибка, похибка спільного методу).</p>	2	1	5
5.	<p>Тема 5. Експериментальні та кейс-дослідження</p> <p>Базові концепції експериментальних досліджень. Лабораторні експерименти та виробничі експерименти. Справжні експериментальні дизайни й квазі-експериментальні дизайни. Двогрупові експериментальні дослідження, експериментальна та</p>	2	2	4

	контрольні групи. Факторіальні дизайни. Гібридні і квазіекспериментальні дизайни. Небезпека експериментального дослідження. Кейс-дослідження, основні етапи його проведення. Інтерпретативне кейс-дослідження та позитивістське кейс-дослідження. Інші види дизайну інтерпретативного дослідження (дослідження дією, етнографія, феноменологія). Проблеми точності в інтерпретативних дослідженнях.			
6.	Тема 6. Якісний та кількісний аналіз в наукових дослідженнях Якісний аналіз. Техніки кодування для аналізу текстових даних (відкрите, осьове та селективне). Контент-аналіз. Процедури аналізу тексту Шиллінга за фазами інтерпретації тексту. Герменевтика. Кількісний аналіз та описова статистика. Програмне забезпечення (SPSS, SAS, Statistica та ін.). Етапи підготовки даних. Кількісний аналіз та пояснювальна статистика.	2	1	5
7.	Тема 7. Організаційні та інституційні засади наукової та науково-дослідної діяльності в Україні Інституційна організація науки в історичній перспективі. Організація наукової діяльності в Україні. Управління науково-дослідної діяльністю. Суб'єкти наукової діяльності. НАН України, галузеві академії, НДІ. Заклади вищої освіти як осередок наукових досліджень. Організаційні форми у сфері прикладної (галузевої) науки: інкубатор, технопарк, технополіси тощо. Наукові колективи та школи як особливі структури в науці. Ознаки наукової школи. Організація роботи наукового колективу. Науковий потенціал. Апробація результатів наукових досліджень. Впровадження та оцінка ефективності результатів наукових досліджень. Інтелектуальна власність (патенти, авторські свідоцтва) та Open Science. Система підготовки наукових кадрів. Підготовка докторів філософії та докторів наук в Україні. Вимоги до організації підготовки та захисту дисертацій.	2	1	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОПРИЛЮДНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА НАУКОВА ЕТИКА				
8.	Тема 8. Наукові публікації та науковий текст Наукові публікації: поняття, різновиди, основні вимоги. Види наукових видань: науково-дослідні та джерелознавчі; періодичні та неперіодичні. Види наукових статей (оглядові, проблемні, методологічні, статті-відгуки). Вимоги до структури наукових статей. Наукові доповіді та тези. Наукова монографія. Нормативні вимоги до змісту й оформлення основних структурних елементів дисертації. Специфіка і структура наукового тексту. Характеристика видів наукового тексту: констатація та міркування. Мова і стилістика наукового тексту. Принципи ефективного наукового письма. Словесні конструкції, які створюють інтелектуальний фон наукового тексту. Параграфи. Етапи підготовки наукового тексту. Таблиці, графіки, рисунки. Стиль викладення основних елементів наукового тексту: вступ, аналіз, методологія, дискусія, висновки, анотація. Правила написання анотацій. Наукові тексти в соціальних мережах (LinkedIn, Facebook).	4	2	3
9.	Тема 9. Етика наукових досліджень та наукових публікацій Етичні принципи в наукових дослідженнях. Плагіат та авторство, академічна доброчесність. Професійні кодекси етики.	4	1	4

	Вимоги щодо організації видання наукових видань. Організація процесу подачі та рецензування статей. Видавнича етика для редакторів. COPE (Комітет з етики наукових публікацій). Етика написання наукових публікацій. Поширені маніпуляції в наукових публікаціях (завищення впливу дослідження, упередженість у висвітленні подій). Види та процес рецензування наукових публікацій. Наукове рецензування та експертна оцінка наукової публікації. Реєстр наукових фахових видань України. Критерії відбору наукових видань до баз даних, он-лайн ресурсів та онлайн-бібліотек. Predatory journals. Особистість вченого. Репутація вченого. Вимоги та підготовка CV, BIO. Формат Europass для підготовки CV. Підготовка рекомендаційного листа.			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЕКТНОЇ ТА ГРАНТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
10.	Тема 10. Проектна діяльність Проект та специфіка проектної діяльності. Інновації та інноваційний проект. Науково-дослідні роботи та інноваційне лідерство в сфері обліку, аудиту, контролю, аналізі та оподаткування. Види проектів. Вітчизняні структури, відповідальні за фінансування проектної діяльності (МОН, НДФУ). Міжнародні організації, що здійснюють фінансування проектів; міжнародні програми. Erasmus, Horizon Europe. Розробка проекту. Logical Framework Matrix. Моделі концептуалізації проекту. Планування ресурсів для проекту. Організація проектної діяльності в закладах вищої освіти, участь ЗВО в консорціумах та міжнародних проектах.	2	1	5
11.	Тема 11. Грантова діяльність Поняття гранта та його типологія. Види грантів залежно від цільового призначення. Вимоги до проектів та вибір грантодавця. Основні етапи та елементи підготовки аплікаційної форми на грант. Підготовка мотиваційного листа (Personnel Statements). Відповідність заявника умовам надання гранту. Розгляд проектних пропозицій та процес затвердження. Відбір проекту та підписання грантової угоди. Управління грантовим проектом. Звітність та загальні зобов'язання. Моніторинг грантових проектів. Аудит грантового проекту. Форми співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями. Міжнародні організації, що здійснюють фінансування науково-дослідних проектів українських вчених.	2	1	5
	Разом годин	26	13	51

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Форма підсумкового контролю: залік. Оцінку підсумкового семестрового контролю у формі заліку становить сума балів за результатами поточного та рубіжного контролю.

Оцінка здобувачам вищої освіти вище 60 балів може виставлятися без виконання ними підсумкової залікової роботи. В такому разі виставлення оцінки підсумкового семестрового контролю не передбачає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти на заліку. У разі, якщо сума рейтингових балів менша ніж 60, але виконані умови допуску до семестрового контролю, здобувач вищої освіти

виконує на останньому за розкладом занятті залікову контрольну роботу. За бажанням, здобувач вищої освіти має право на виконання залікової контрольної роботи з метою підвищення кількості балів, які були набрані ним протягом семестру.

При поточному контролі здобувач має можливість отримати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення кейсів, ситуаційних завдань, розрахункових задач, участі в науково-практичних конференціях, підготовці публікацій.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, тестовий контроль.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	Зараховано
74-81	C	
64-73	D	Зараховано
60-63	E	
35-59	FX	Незараховано
1-34	F	

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри аудиту, обліку та оподаткування.
Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.